

Verslag Standaardisatieraad

Datum: woensdag 27 juni 2018, 9.30 – 11.30 uur

Locatie: SURF, Moreelsepark 48, Utrecht

Aanwezig: Pieter Hendrikse (voorzitter), Maurits Huigsloot (PO-Raad), Marianne Mulder (Kennisnet), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Tom van Veen (SURF), Peter Boersema (Iddink & Van Dijk), Gerald Groot Roessink (DUO), Pieter Ruempol (GEU), Jacob Hop (saMBO-ICT), Bram Gaakeer (OCW), Henk Nijstad (Kennisnet, Edustandaard), Chris Zintel (Kennisnet, verslag)

Afwezig: Jan Bartling (saMBO-ICT, vervangen door Jacob Hop), René Montenarie (GEU, vervangen door Pieter Ruempol), Rian van den Broek (OCW, vervangen door Bram Gaakeer), Peter Jan Thierry (CITO), Roel Rexwinkel (SURF, vervangen door Tom van Veen), Bert-Jan Geveke (DUO, vervangen door Gerald Groot Roessink)

1. Opening

- Er zijn diverse vervangers aanwezig (zie deelnemerslijst). Alle afwezigen hebben melding gemaakt van hun afwezigheid en vervanging.
- De agenda wordt, evenals het verslag van 28-03-2018, ongewijzigd vastgesteld.

Actiepunten

A1. Ervaring met standaarden in het hoger onderwijs wordt geagendeerd voor de volgende vergadering.

A2. 'Uitwisseling persoonsgegevens' staat niet op de agenda, mede omdat niet voldoende concreet is wat besproken zou moeten worden. Pieter Ruempol doet navraag bij René als inbrenger van dit agendapunt.

A3. Ervaringen met het Certificeringsschema komen in de volgende vergadering of die daarna terug. Vanuit het tactisch overleg Continuïteit en beveiliging van Edu-K is het plan opgevat om een vragenlijst te sturen naar alle potentiële gebruikers van het Certificeringsschema (aan de hand van het privacyconvenant) om hen te vragen hoe ze het gebruiken en waar ze tegenaan lopen in de toepassing hiervan. Deze informatie helpt bij een goede bespreking in de Standaardisatieraad.

A4. Voorstel voor jaarplan/cyclus met betrekking tot het Certificeringsschema zal aan vorige punt worden gekoppeld.

A5. Het rapport van de werkgroep IAA is geagendeerd onder agendapunt 3.

A6 en A7. De inzet van de ROSA-scan is geagendeerd onder 5.

A8. De zelfevaluatie is geagendeerd onder punt 4.

Actie:

A1. Secretaris: agenderen ervaring met standaarden in het hoger onderwijs in volgende vergadering.

A2. Pieter: navraag bij René over agendering 'uitwisseling persoonsgegevens'.

2. Update Edustandaard

- Henk vertelt dat de ROSA-scan van het RIO-register in de Architectuurraad is besproken en positief is ontvangen. De ROSA-scan heeft zowel lessen voor het project RIO als voor de ROSA opgeleverd.
- Naar aanleiding van de NL-LOM-standaard merkt Gerald op dat, hoewel DUO geen belanghebbende is bij de standaard, deze op de pas-toe-of-leg-uit-lijst van Forum Standaardisatie staat. Hij kan niet goed beoordelen wat de impact van de wijziging hierop is.
- Henk licht toe dat NL-LOM een 'paraplustandaard'. De wijziging betreft enkele kleine aanpassingen aan een specifiek onderdeel. Het hoofddeel van de standaard blijft gelijk. Bureau Edustandaard is van mening dat contact met Forum Standaardisatie niet nodig is, maar zal hier nog een extra check op doen.

- De vergadering stelt de wijzigingen aan NL-LOM vast, met de toezegging van Henk dat extra gecheckt wordt of contact met Forums Standaardisatie inderdaad niet nodig is.

Actie:

A3. Henk: extra check op afstemming met Forum Standaardisatie over aanpassing NL-LOM.

3. Inventarisatie IAA

- Bram Gaakeer (voorzitter werkgroep IAA) vertelt dat aanpak en de belangrijkste resultaten in de vorige Standaardisatieraad al zijn toegelicht. Ook de Architectuurraad kan zich vinden in de conclusies. Zij zijn blij met het rapport, maar hebben behoefte aan de verdere uitwerking. Daarbij zien zij een risico voor een gebrek aan samenhang indien dit zonder coördinatie op verschillende tafels wordt uitgewerkt. Daarom vraagt de Architectuurraad de Standaardisatieraad om op te treden als opdrachtgever voor een gecoördineerd vervolg. De Architectuurraad heeft ingestemd met het voorliggende projectvoorstel, met de opmerking dat meer duidelijkheid nodig m.b.t. de scoping van de activiteiten.
- De werkgroep wil de adviezen kunnen omzetten in afzonderlijke werkpakketten om de samenhang te kunnen borgen en om de benodigde bemensing in te kunnen schatten en daarna toe te kunnen zeggen. Bram vraagt om mandaat om verder te gaan met het opstellen van een projectplan waarbij steeds tussenresultaten worden opgeleverd die bepalen of ook de volgende stap wordt gezet. De governance hiervan is erg complex omdat het IAA-vraagstuk over verschillende sectoren en ketens heen gaat. Het beoogde eindresultaat is een breed afgestemd toekomstbeeld toegang voor het hele onderwijsdomein.
- Bram voorziet dat elk werkpakket kan worden onderverdeeld in drie fases: beleidskeuzes (gemeenschappelijke normen en de impact hiervan op bestaande processen), toekomstbeeld centrale rollen (hoe om te gaan met toenemende eisen vanuit beleid) en toekomstbeeld decentrale rollen (impact van beleid op koppelvlakken en werkwijze van dienstverleners). Er is een regiegroep nodig om te kunnen sturen op afhankelijkheden. Het voorstel is om de huidige werkgroep de functie van regiegroep te geven.
- Bram stelt dat inzet van de juiste mensen hiervoor cruciaal is. Beleidsvorming is de verantwoordelijkheid van OCW en de sectorraden, waarbij private partijen wel betrokken worden en input kunnen leveren. Commitment van alle ketenpartijen is belangrijk om tot een gedragen eindproduct te komen.
- Als aandachtspunten geeft Bram verder mee: dat het de verantwoordelijkheid van de Standaardisatieraad zou moeten zijn om te zorgen voor bemensing en mandatering, dat de gevolgen van Wet Digitale Overheid worden meegenomen in het toekomstbeeld, dat eigenaarschap van het toekomstbeeld goed belegd moet zijn, en dat het toekomstbeeld regelmatig geactualiseerd zal moeten worden waarmee beheer goed belegd moet zijn.
- De voorzitter bedankt de werkgroep voor hun inspanningen. De vergadering stelt het eindrapport IAA vast.
- Naar aanleiding van het projectvoorstel vraagt Ernst-Jan zich af hoe ketens inzichtelijk worden gemaakt en hoe wordt bepaald wie de 'eigenaar' van een keten is. Hij ziet hier nu weinig sturing op terwijl dit nodig is voor uitvoering van de werkpakketten. Hij legt de relatie met het commitment dat nodig is om tot een gedeeld eindbeeld te komen dat niet alleen juist is, maar ook geadopteerd wordt. Bram erkent dat de uitgevoerde analyse nog niet volledig is. Hij stelt voor om de eisen en wensen die binnen ketens leven te inventariseren en deze te matchen op het toekomstbeeld toegang. Hierbij is wel prioritering van ketens nodig. De voorzitter stelt voor om de regie op het project onderdeel te maken van het plan.

- Marianne spreekt haar complimenten uit voor de analyse. Ze vraagt zich af of de Standaardisatieraad de juiste plek is voor zowel de analyse, als de uitwerking van het toekomstbeeld, als de vertaling daarvan naar de praktijk. Ze wil deze stappen niet impliciet nemen en denkt dat er meer nodig is om dit in de praktijk te brengen. De conclusie hiervan zou kunnen zijn dat dit inderdaad bij de Standaardisatieraad belegd moet worden, bij gebrek aan een andere logisch plek. Ook Jacob heeft behoefte aan expliciete keuzes m.b.t. governance en eigenaarschap.
- Peter vindt het een goede analyse. Hij ziet toegang als een belangrijk onderdeel van de cyclus van een distributeur waarin ook het maken en verkopen van een leermiddel belangrijke stappen zijn. Hij mist dit perspectief van de distributeur in het projectvoorstel en roept om de deelnemers/branches en processen uit te breiden, ter versterking van het draagvlak. Bram reageert dat het goed is om meer partijen toe te voegen en dat de Architectuurraad het zicht op het geheel bewaakt.
- Pieter Ruempol vraagt zich af hoe het projectvoorstel zich verhoudt tot de ontwikkeling van een toekomstbeeld op de educatieve keten zoals dat nu in Edu-K wordt ontwikkeld. Bram stelt dat Edu-K een rol kan krijgen binnen een aantal werkpakketten, maar dat dit ook veronderstelt dat Edu-K dan bemensing levert.
- De voorzitter vraagt de vergadering of het projectvoorstel vastgesteld kan worden. Dit zou een belangrijke stap zijn omdat dit ook commitment en bemensing vraagt. Hij vraagt of de Standaardisatieraad deze beslissing kan nemen.
- Maurits stelt voor om een tussenstap te maken met de uitwerking van een projectplan. Dan kan beter ingeschat worden hoeveel werk dit voor de verschillende partijen betekent en hoe de relatie met andere tafels zoals Edu-K kan worden gelegd. Bram kan zich vinden in dit voorstel om een verdere concretisering te maken in een projectplan. De vergadering stelt voor om vragen met betrekking tot governance / eigenaarschap en de relatie met andere initiatieven mee te nemen in deze uitwerking.
- Marianne stelt voor om het projectplan niet te gedetailleerd uit te werken, maar wel aandacht te besteden aan de capaciteitsplanning, en deze door de Standaardisatieraad te laten vaststellen alvorens te starten met de uitvoering.
- Met deze opmerkingen geeft de vergadering aan de werkgroep IAA de opdracht om het voorstel uit te werken in een projectplan. Dit komt terug in de vergadering van november. Maurits roept op om de IAA-analyse ondertussen breed te delen binnen de eigen achterban en binnen trajecten zoals het omdenken in Edu-K.

Actie:

A4. Bram: uitwerking van een projectplan met de werkgroep IAA op basis van de input van de vergadering.

4. Zelfevaluatie Standaardisatieraad

- De secretaris geeft een korte toelichting bij de zelfevaluatie, zoals verzocht door de Standaardisatieraad. De voorzitter kan zich vinden in de analyse en stelt voor om als de overige deelnemers deze ook delen, deze reflectie te gebruiken als referentiekader om het gesprek aan te gaan met alle betrokkenen over de toekomst.
- Ernst-Jan vraagt naar de status en ontwikkeling van de ROSA. Henk antwoordt dat wanneer in een domein nieuwe architectuur wordt gemaakt, deze wordt toegevoegd aan de ROSA. Ernst-Jan zou dit graag verder willen uitwerken in de gesprekken naar aanleiding van de zelfevaluatie omdat dit bij hem en de leden van VDOD niet zo duidelijk is.
- De secretaris vraagt of de vergadering zich herkent in de beweging van de ontwikkeling van standaarden, naar het creëren van samenhang door architectuur naar borging van de kwaliteit van ketenprojecten. De vergadering herkent zich hierin en vindt de geschetste ontwikkeling een wenselijke.
- Pieter Ruempol vraagt zich wel af hoe de prioritering wordt bepaald, en hoe de kwaliteit van standaardisatieprocessen wordt geborgd. De secretaris licht toe dat

geschetste ontwikkeling als een 'stapeling' moet worden gezien: borging van de kwaliteit van ketenprocessen is gestoeld op een goed standaardisatie- en architectuurproces.

- Bram reageert dat de het toekomstbeeld toegang een goede casus kan zijn om te betrekken in de verdere uitwerking omdat de samenhang tussen standaarden en architectuurcomponenten hier een grote rol in speelt, mede in relatie tot de rol die de Standaardisatieraad hierin voor zichzelf ziet.
- De voorzitter stelt voor dat de secretaris en Henk een rondje langs diverse stakeholders maken om de zelfevaluatie te bespreken en te inventariseren wat wensen en acties voor de toekomst zijn. Geen van de leden van de vergadering heeft de behoefte om een rol te spelen in het voeren van deze gesprekken. De voorzitter wil graag aan een aantal gesprekken deelnemen. De voorzitter vindt het belangrijk om dit zorgvuldig te doen en hoopt dat de uitkomsten in november kunnen worden geagendeerd.

Actie:

A5. Secretaris en Henk: voeren van gespreksronde met stakeholders m.b.t. de (toekomstige) rol van de Standaardisatieraad en de invulling daarvan.

5. Inzet ROSA-scan

- Jan, Maurits en Henk hebben het voorstel dat in de vorige vergadering is besproken verder uitgewerkt. De basis is dat de ROSA-scan de Architectuurraad de juiste informatie biedt voor inhoudelijke discussie. In deze uitwerking staan vier punten centraal: transparantie, neutraliteit, kwaliteit en capaciteit. Het voorstel is om de voorgestelde werkwijze de komende twaalf maanden uit te voeren.
- Pieter Ruempol vraagt wie opdrachtgever van een ketenproject kan zijn. Henk noemt het RIO-register als voorbeeld. Dit is ingebracht door DUO namens de partijen die samen aan RIO werken. Een andere partij kan dit niet indienen, maar er wel om vragen en suggesties doen.
- Jacob vertelt dat recente scans hebben aangetoond dat het proces zeer snel doorlopen kan worden, binnen enkele weken. Henk voegt toe dat Bureau Edustandaard zorgt dat er experts beschikbaar zijn die de gehele breedte van de ROSA kennen en de relatie met andere processen. Ondersteuning uit het veld is hierbij welkom. Henk nodigt de leden van de vergadering uit om experts beschikbaar te stellen. De uitgevoerde scans zouden ter informatie toegevoegd kunnen worden aan de agenda van de Standaardisatieraad. De vergadering vindt dit een goed voorstel.
- De voorzitter stelt dat het ROSA-proces een verrijking is voor het onderwijsdomein. De vergadering stelt het voorgestelde proces vast.

6. Implementatieondersteuning Edukoppeling

- De secretaris licht toe waarom het bijgevoegde verzoek is ingebracht in de Standaardisatieraad. Er is geen andere logische tafel om dit verzoek bij in te dienen en saMBO-ICT heeft, op verzoek van SBB, bijgaande notitie ingebracht.
- Gerald wil nuanceren dat gebruik van Edukoppeling door DUO zou worden verplicht. DUO verwoordt wat in Edustandaard is afgesproken. Hij oppert dat urgente problemen m.b.t. Edukoppeling ook opgelost kunnen worden door middel van een hackaton. DUO heeft hier ervaring mee.
- Gerald stelt dat het voorstel lijkt toe te werken naar structurele dienstverlening of zelfs een serviceorganisatie. Dat is iets wat collectief geregeld kan worden, maar DUO doet dit zelf. Andere partijen die de benodigde kennis en ervaring missen, kunnen hier marktpartijen voor inhuren.
- Ernst-Jan begrijpt wel dat er collectieve kennis nodig is voor vragen die voortkomen uit een implementatie. Dit betreft niet de vragen m.b.t. de implementatie, daar is

inderdaad een markt voor, maar betreft het maken van aanvullende afspraken over te de toepassing van de standaard in een bepaalde context. Onduidelijkheden m.b.t. de standaard horen wat Ernst-Jan betreft thuis bij de standaardisatiewerkgroep. Ernst-Jan vraagt of de werkgroep Edukoppeling een opvatting heeft over dit onderscheid tussen verbetering van de standaard en het bieden van implementatieondersteuning.

- Jacob stelt er ook implementatieproblemen kunnen zijn nadat een standaard is vastgesteld. Henk stelt dat vragen ook vaak te maken hebben met de volwassenheid van de eigen organisatie: het inhuren van experts is dan vaak een eerste stap. Ernst-Jan oppert het idee om een soort bijsluiters op te stellen met daarin de competenties waar een organisatie over moet beschikken voor implementatie van Edukoppeling, een implementatiehandreiking. De vergadering is positief over dit idee.
- De voorzitter stelt dat voordat een besluit genomen kan worden er een verdere verdieping van de vraag nodig is. Wat zijn de vragen die op dit moment voor liggen en welke support wordt gemist.

Actie:

A6. Secretaris: contact met indiener over verdere verdieping van de vraag.

7. Rondvraag

- Maurits kondigt aan dat dit zijn laatste Standaardisatieraad is omdat hij vertrekt bij de PO-Raad. De voorzitter dankt hem voor zijn constructieve en belanghebbende bijdrage.
- De voorzitter stelt voor de volgende vergadering een half uur eerder te starten (half 10). Ook vraagt hij de secretaris om een vergaderschema voor 2019 op te stellen voor de volgende keer.

8. Vervolgafspraken 2018

- donderdag 15 november 9.30 - 12.00 uur *SURF, Utrecht*

9. Afsluiting

Beoogde agendapunten oktober

- Stand van zaken standaarden en architectuur in het hoger onderwijs
- Gebruikerservaringen met Certificeringsschema Informatiebeveiliging en privacy ROSA
- ROSA-scan Vroegtijdig aanmelden MBO
- ROSA-scan Logistiek eindtoets